

טבת התשע"ג

בס"ד

השיעור מוקדש לעילוי נשמת מנחם אביצור בן יהודה אריה ז"ל

"ברכות" יעקב לבניו

לפרשת ויחי (על פי שיעור של הרב תמיר גרנות)

(יג) זבולן לחוף ימים ישכן והוא לחוף אגית וינרְכְתו על צידן :

(יד) יששכר חמר גרם רבץ בין המשפּתים :
(טו) וינרא מנחה כי טוב ואת הארץ כי מעמה ויט שקמו לקבל ויהי למס עבד :

(טז) דן ודין עמו כאחד שבטי ישראל :
(יז) יהי דן נחש עלי דרך שפיפו עלי ארץ הנשך עקבי סוס ויפל רכבו אחור :

(יח) לישועתך קניתי ה' :

(יט) גד גדוד וגודנו והוא יגד עקב :

(כ) מאשר שמנה לחמו והוא יתן מעדני מלך :

(כא) נפתלי אילה שלחה הכתן אמרי שפר :

(כב) בן פרץ יוסף בן פרץ עלי עין בנות צעדה עלי שור :

(כג) וימררוהו ורבו וישטמהו בעלי חצים :

(כד) ותשב באיתן קשתו ויפזו זרעי דיו מידי אביר

יעקב משם רעה אבן ישראל :

(כה) מאל אבין ויעזרן ואת שדי ויברכך ברכת שמים

מעל ברכת תהום רבצת תחת ברכת שדים ורחם :

(כו) ברכת אבין גברו על ברכת הזרי עד תאות גבעת

עולם תהיין לראש יוסף ולקדקדן זיר אחיו :

(כז) בנימין זאב יטרף בבקר יאכל עד ולערב יחלק שלל :

1. בראשית מ"ט כח :

"וזאת אשר דבר להם אביהם ויברך אתם איש אשר כברכתו ברוך אותם"

2. דברים כא יז :

"לתת לו פי שניים בכל אשר ימצא לו כי הוא ראשית אונו לו משפט הבכורה"

3. בראשית פרט מ"ט

(א) ויקרא יעקב אל בניו ויאמר האספו ואגידה לכם את

אשר יקרא אתכם באחרית הימים :

(ב) הקבצו ושמעו בני יעקב ושמעו אל ישראל אביכם :

(ג) ראובן בכרי אתה פחי וראשית אוני יתר שאת ויתר

עז :

(ד) פחז כמים אל תותר כי עלית משפכי אבין אז חללת

יצועי עלה :

(ה) שמעון ולוי אחים כלי חמס מברתיכם :

(ו) בסדם אל תבא נפשי בקהלם אל תחד כבדי פי

באפם הרגו איש וברצנם עקרו שור :

(ז) ארוור אפם פי עז ועברתם כי קשתה אחלקם ביעקב

ואפיצם בישראל :

(ח) יהודה אתה יודוך אחיך ידך בערף איבין ישתחו

לך בני אבין :

(ט) גור אריה יהודה מטורף בני עלית פרע רבץ פאריה

ויכלביא מי יקימונו :

(י) לא יסור שבט מיהודה ומחקה מבין רגליו עד פי

יבא שילה ולו יקהת עמים :

(יא) אסרי לגפן עירה ולשרקה בני אתנו פבס ביין

לבשו ויבדם ענבים סותה :

(יב) חכלילי עינים מיין ולבן שנים מחלב :

4. סדר השבטים בברכות:

(ראובן, שמעון ולוי)

א₁ יהודה

ב₁ זבולון ויששכר

ג₁ דן

ד הקודקוד - לישועתך קויתי ה.

ג₂ גד

ב₂ נפתלי ואשר

א₂ יוסף

(בנימין)

5. רש"י על בראשית מ"ט י"ח:

לישועתך קויתי ה- נתנבא שינקרו פלשתים את עיניו וסופו לומר (שופטים טז) זכרני נא וחזקני נא אך הפעם

6. רמב"ן על בראשית מ"ט י"ח:

לישועתך קויתי ה - לא היה בכל שופטי ישראל מי שנפל ביד אויביו זולתי שמשון שהוא הנחש הזה, כדכתיב (שופטים ב יח) והיה ה' עם השופט והושיעם מיד אויביהם כל ימי השופט. והוא היה האחרון לשופטים, כי שמואל נביא היה ולא נלחם להם, ובימיו מלכו המלכים, וכאשר ראה הנביא תשועת שמשון כי נפסקה אמר: לישועתך קויתי ה', לא לישועת נחש ושפיפון, כי בך אושע לא בשופט, כי תשועתך תשועת עולמים

7. תהילים ע"ח:

- (נד) ויביאם אל גבול קדשו הר זה קנתה ימינו:
- (נה) ויגרש מפניהם גוים ויפילם בקבל נחלה וישפן באהליהם שבטי ישראל:
- (נו) וינסו וימרו את אלוקים עליון ועזותיו לא שמרו:
- (נז) ויטגו ויבגדו באבותם נהפכו כקשת רמיה:
- (נח) ויכעיסוהו בבמותם ובפסיליהם יקניאוהו:
- (נט) שמע אלוקים ויתעבר וימאס מאד בישראל:
- (ס) ויטש משפן שלו אהל שפן באדם:
- (סא) ויתן לשבי עזו ותפארתו ביד צר:
- (סב) ויסגר לחרב עמו ובנחלתו התעבר:
- (סג) בחוריו אכלה אש ובתולתיו לא הוללו:
- (סד) כהניו בחרב נפלו ואלמנתיו לא תבכינה:
- (סה) ויקץ פישון אדני כגבור מתרונן מיין:
- (סו) ויך צריו אחור חרפת עולם נתן למו:
- (סז) וימאס באהל יוסף ובשבט אפרים לא בחר:
- (סח) ויבחר את שבט יהודה את הר ציון אשר אהב:
- (סט) ויבן כמו רמים מקדשו בארץ יסדה לעולם:
- (ע) ויבחר בדרך עבדו ויקחהו ממכלאת צאן:
- (עא) מאחר עלות הביאו לרעות ביעקב עמו ובישראל נחלתו:
- (עב) וירעם פתם לבבו ובתבונות פפיו ינחם:

8. דברי הימים פרק ה:

(א) ובני ראובן ככור ישראל פי הוא הככור ובחללו יצועי אביו נתנה בכרתו לבני יוסף בן ישראל ולא להתיחש לבכרה: (ב) פי יהודה גבר באחיו ולנגיד ממנו והבכרה ליוסף:

9. הקבלה בין ברכות יצחק לברכות יעקב:

שפטון	שפע	
יעבדות עמים וישתחו לך וישתחו לך לאמים הנה גביר לאחיד וישתחו לך וישתחו לך בני אמך (כט)	ויתן לך האלוקים מטל השמים ומשמני הארץ ורב דגן ותירש (כח).	ברכת יצחק ליעקב (בראשית כז)
יהודה אתה יודך אחיד בארץ איבך ישתחו לך בני אבך (ח). ולו יקתה עמים (י).	אסרי לגפן עירה ולשרקה בני אתנו כבס ביין לבשו ובדם ענבים סותה (יא).	ברכת יעקב ליהודה (בראשית מט).
	מאל אבך ויעזרך ואת שדי ויברכך ברכת שמים מעל ברכת תהום רבצת תחת ברכת שדים ורחם. ברכת אבך גברו על ברכת הזרי (כה-כו).	ברכת יעקב ליוסף (בראשית מט)